

Α. Μη λογοτεχνικό κείμενο

Ένας νέος Κόσμος γεννιέται, η ευκαιρία που δεν πρέπει να χαθεί

Το απόσπασμα από το κείμενο της κας Άννας Διαμαντοπούλου, προέδρου του ΔΙΚΤΥΟΥ για τη Μεταρρύθμιση στην Ελλάδα και την Ευρώπη, πρώην υπουργού και επιτρόπου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δημοσιεύθηκε στον ιστότοπο www.liberal.gr στις 23-1-2022.

Maama! Αποκαλούνται οι 5 μεγαλύτερες ψηφιακές επιχειρήσεις των ΗΠΑ: Microsoft, Amazon, Apple, Meta and Alphabet, (εντυπωσιακό το ότι οι 4 στις 5 ονομασίες έχουν ελληνική βάση). Όλες μαζί έχουν επενδύσει κατά τη διάρκεια της προηγούμενης χρονιάς 280 δισ. δολάρια.

Στον χώρο της ψηφιακής οικονομίας, των ψηφιακών επιχειρήσεων και των νέων μορφών εργασίας γίνεται μία εκ βάθρων αλλαγή που κάνει τον 21ο αιώνα να διαφέρει ριζικά από τον 20ό. Η ταχύτητα των αλλαγών ζαλίζει και είναι δύσκολο για τους πολίτες όχι να γνωρίσουν, αλλά να κατανοήσουν έννοιες και αλλαγές και να αντιληφθούν τις εξελίξεις που είναι ήδη εδώ. Στο τέλος του 2020 ο Μαρκ Ζούκερμπεργκ μετονόμασε το Facebook σε meta και μίλησε για την τεχνολογία του metaverse για την εξέλιξη της οποίας θα απασχολήσει 10.000 εργαζόμενους μόνο στην Ευρώπη.

Ένας νέος κόσμος δημιουργείται, το metaverse¹ ως η τρισδιάστατη εικονική πραγματικότητα που θα είναι το ψηφιακό ισοδύναμο του πραγματικού κόσμου και θα επιφέρει συγκλονιστικές αλλαγές οι οποίες φυσικά δεν μπορούσαν να προβλεφθούν. Τη δεκαετία του '90 δύσκολα θα μπορούσαμε να προβλέψουμε ότι οι περισσότερες δραστηριότητές μας θα είχαν σχέση με το διαδίκτυο.

Ο νέος κόσμος έχει ένα νέο λεξιλόγιο: Blockchain², Virtual Reality³, Augmented Reality⁴, στη σκιά του Metaverse. Οι λέξεις που δύσκολα μεταφράζονται, αποτυπώνουν δράσεις και επιτεύγματα που ήδη υπάρχουν. Όταν περπατάμε και μετράμε βήματα, παλμούς καρδιάς, πίεση, είναι η ανάδειξη των δυνατοτήτων της AR (επαυξημένης πραγματικότητας). Ένα κινητό και το

¹ Το metaverse είναι ένα εικονικό, ψηφιακό, τρισδιάστατο σύμπαν.

² Blockchain: τεχνολογία «αλυσίδας μπλοκ», μία σειρά καταχωρίσεων που αφορούν συναλλαγές σε ένα δημόσιο αρχείο δεδομένων, δημιουργώντας μία «αλυσίδα» καταχωρίσεων.

³ Virtual Reality: εικονική πραγματικότητα.

⁴ Augmented Reality: επαυξημένη πραγματικότητα.

σώμα μας δημιουργούν μια νέα πραγματικότητα. Η VR (εικονική πραγματικότητα) δημιουργεί ένα τρισδιάστατο περιβάλλον στο οποίο βυθιζόμαστε.

Ήδη η αυτοκινητοβιομηχανία δίνει τη δυνατότητα με τρισδιάστατο ψηφιακό αντίγραφο να δοκιμάζεις με κάθε λεπτομέρεια το αυτοκίνητο που θέλεις να αγοράσεις. Στους νέους ψηφιακούς κόσμους έχει οργανωθεί πλέον η οικονομική και διοικητική δραστηριότητα. Αυτός ο νέος κόσμος που δημιουργείται σε εργαστήρια πανεπιστημίων, κυβερνητικών ερευνητικών κέντρων και εταιρειών, θα επηρεάσει την πορεία των χωρών και των ανθρώπων.

Τέλος, στην ανθρώπινη ιστορία όλες οι μεγάλες τεχνολογικές αλλαγές εμπεριέχουν προκλήσεις και ευκαιρίες αλλά και κινδύνους. Η τεχνολογία τρέχει πιο γρήγορα από την πολιτική και τους θεσμούς. Η προετοιμασία πολιτικών αλλά και κοινωνικών επισημόνων είναι αναγκαία συνθήκη για την προετοιμασία ενός μέλλοντος που δεν θα φέρει ανισότητες και κινδύνους. Σε κάθε περίπτωση όμως και με σαφείς κινδύνους μπροστά μας ας πορευτούμε με τον Οδυσσέα Ελύτη: «Την πρόοδο πρέπει να την τρως και με τα φλούδια και τα κουκούτσια».

A3. (μονάδες 25)

Αξιοποιώντας τις δυνατότητες του νέου ψηφιακού κόσμου, όπως αυτές παρουσιάζονται στο παραπάνω κείμενο, να ετοιμάσεις ένα άρθρο (200-250 λέξεων) για τη σχολική εφημερίδα στο οποίο θα εκφράζεις τις προσδοκίες, αλλά και τις επιφυλάξεις σου για το μέλλον που ανοίγεται μπροστά μας με την εμφάνιση της εικονικής και επαυξημένης πραγματικότητας.

Μονάδες 25

B. Λογοτεχνικό κείμενο

Ψηφιακό Οχυρό

Απόσπασμα από το βιβλίο του Αμερικανού Dan Brown «Ψηφιακό Οχυρό» (1998) - εκδόσεις Ψυχογιός, Αθήνα 2017.

«Κώδικες», είπε ο Μπέκερ. Έβρισκε συναρπαστικό το θέμα. «Μα, πώς ξέρεις από πού να αρχίσεις; Θέλω να πω... πώς τους σπας;»

Η Σούζαν χαμογέλασε. «Εσύ ειδικά θα 'πρεπε να ξέρεις. Είναι σαν να μαθαίνεις μια ξένη γλώσσα. Στην αρχή το κείμενο μοιάζει αλαμπουρνέζικα, αλλά καθώς μαθαίνεις τους κανόνες που καθορίζουν τη δομή του, αρχίζεις να βγάζεις νόημα».

Ο Ντέιβιντ κατένευσε εντυπωσιασμένος. Ήθελε να μάθει περισσότερα.

Η Σούζαν, χρησιμοποιώντας τις χαρτοπετσέτες του Μερλούτι και τα προγράμματα των συναυλιών σαν μαυροπίνακες, άρχισε να δίνει στον γοητευτικό νέο μαθητή της ένα μικρό μάθημα κρυπτογραφίας. Άρχισε με το κρυπτογραφικό «τέλειο τετράγωνο» του Ιούλιου Καίσαρα.

Ο Καίσαρας, του εξήγησε, ήταν ο πρώτος κρυπτογράφος της ιστορίας. Όταν άρχισαν να σκοτώνουν τους αγγελιοφόρους του και να κλέβουν τα μυστικά μηνύματά του, επινόησε έναν υποτυπώδη τρόπο για να κρυπτογραφεί τις εντολές του. Αναδιέτασσε το κείμενο των μηνυμάτων έτσι που να φαίνονται ότι δε βγάζουν νόημα. Φυσικά, στην πραγματικότητα δεν ήταν έτσι. Ο αριθμός των γραμμάτων κάθε μηνύματος ήταν πάντα τέλειο τετράγωνο –δεκάξι, είκοσι πέντε, εκατό– ανάλογα με το πόσο μεγάλο ήταν το μήνυμα που ήθελε να στείλει ο Καίσαρας. Και είχε ενημερώσει κρυφά τους αξιωματικούς του πως όταν έπαιρναν ένα μήνυμα που έμοιαζε να μην έχει νόημα, έπρεπε να το γράψουν σε ένα τετραγωνικό πλέγμα με κάθε γράμμα σε μία θέση του πλέγματος, και μετά να το διαβάσουν από πάνω προς τα κάτω. Τότε το μυστικό μήνυμα θα εμφανιζόταν ως διά μαγείας. [...]

Ο Μπέκερ άκουγε γοητευμένος. Ο δάσκαλος είχε γίνει μαθητής.

Ένα βράδυ, σε μια παράσταση του Καρυοθραύστη στο πανεπιστήμιο, η Σούζαν έδωσε στον Ντέιβιντ να σπάσει τον πρώτο του απλό κώδικα. Σε όλο το διάλειμμα καθόταν με ένα στυλό στο χέρι και προσπαθούσε να αποκρυπτογραφήσει ένα απλό μήνυμα με είκοσι τρία γράμματα:

ΦΩΘΠΞΛΩΘ ΟΞΤ ΒΜΨΠΘΡΣΖΙΩΛΔ

Τελικά, καθώς χαμήλωναν τα φώτα για το δεύτερο μέρος, το βρήκε. Για να κωδικοποιήσει το μήνυμα, η Σούζαν απλώς είχε αντικαταστήσει κάθε γράμμα του μηνυματός της με το προηγούμενο γράμμα του αλφαβήτου. Για να το αποκρυπτογραφήσει, το μόνο που έπρεπε να κάνει ο Μπέκερ ήταν να μετακινήσει κάθε γράμμα κατά μία θέση στο αλφάβητο. Έτσι το «Α» γινόταν «Β», το «Β» γινόταν «Γ», και ούτω καθεξής. Γρήγορα βρήκε και τα υπόλοιπα γράμματα. Δε θα φανταζόταν ποτέ ότι αυτές οι τρεις απλές λέξεις θα τον έκαναν τόσο ευτυχισμένο:

ΧΑΙΡΟΜΑΙ ΠΟΥ ΓΝΩΡΙΣΤΗΚΑΜΕ.

B3. (μονάδες 25)

Ποιες ήταν οι αντιδράσεις του κ. Μπέκερ στο μάθημα κρυπτογραφίας; Να απαντήσεις με στοιχεία του κειμένου και έπειτα να εκθέσεις τις δικές σου σκέψεις σχετικά με αυτόν τον τρόπο επικοινωνίας. Να καταγράψεις την απάντησή σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

Μονάδες 25